

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**АНІМАЦІЙНА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ
ДОЗВІЛЛЯ**

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни за вибором
підготовки докторів філософії зі спеціальності
231 «Соціальна робота»

Харків - 2016

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури,
факультет соціальних комунікацій, кафедра соціальної педагогіки

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д. пед. наук, доц. Максимовська Н.О.

Затверджено Радою факультету соціальних комунікацій ХДАК
“11” квітня 2016 року, протокол № 9

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни за вибором «Анімаційна соціально-педагогічна діяльність у сфері дозвілля» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки аспіранта спеціальності 231 «Соціальна робота».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблеми соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля на основі анімаційного підходу.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна пов'язана з іншими дисциплінами циклу спеціальних дисциплін — «Актуальні проблеми та сучасні технології соціальної роботи за рубежом», «Теорія та історія соціальної роботи і соціальної педагогіки», «Актуальні проблеми методології соціальної педагогіки», «Актуальні проблеми методології соціальної педагогіки», «Медіасоціалізація засобами анімаційної соціально-педагогічної діяльності» та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретичні основи анімаційного підходу до соціально-педагогічної діяльності
2. Методичні засади анімаційної соціально-педагогічної діяльності в сфері дозвілля.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета навчальної дисципліни** – ознайомлення аспірантів з теоретичними та методичними основами анімаційної соціально-педагогічної діяльності у сфері дозвілля.

1.2. Завдання навчальної дисципліни:

- сформуванню уявлення про специфіку анімаційного підходу до соціально-педагогічної діяльності;
- створити умови для оволодіння студентами основними вміннями з планування та реалізації технологій анімаційної діяльності у сфері дозвілля;
- надання студентам можливості під час навчання на практиці здійснювати діяльність з розробки та реалізації програм анімаційної соціально-педагогічної діяльності та методик активізації соціальних суб'єктів в сфері дозвілля засобами анімації;
- здобуття студентами навичок аналізу, розробки, реалізації технологій анімаційної соціально-педагогічної діяльності в сфері дозвілля.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти повинні:

знати:

- особливості запровадження анімаційної соціально-педагогічної діяльності з соціальними суб'єктами у різноманітних закладах сфери дозвілля;
- класифікацію засобів та технологій анімаційної діяльності соціального педагога;
- теоретичні основи та етапи розробки анімаційно-дозвіллевих програм як інструменту соціально-педагогічної діяльності;
- специфіку методик анімаційної соціально-педагогічної діяльності, можливості їх застосування в сфері дозвілля;
- основні етапи реалізації анімаційної соціально-педагогічної діяльності у різних соціальних інститутах.

уміти:

- планувати й практично здійснювати анімаційну діяльність в сфері дозвілля з метою реалізації соціального виховання;
- розробляти та здійснювати профілактичні, корекційні, реабілітаційні технології анімаційної діяльності в сфері дозвілля;
- використовувати мистецтво, туризм, гру, медіа як провідні засоби анімаційної діяльності соціального педагога в сфері дозвілля;
- організовувати анімаційну соціально-педагогічну діяльність у різних закладах соціального та дозвіллевого середовища;
- застосовувати анімаційну діяльність у відкритому соціальному просторі, зокрема з використанням волонтерів, з метою розвитку соціальної культури в соціумі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS, з них 60 годин аудиторних занять (20 год. – лекційних занять, 20 год. – семінарських, 20 год. – практичних).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи анімаційного підходу до соціально-педагогічної діяльності

Особливості розвитку анімаційного підходу до соціально-педагогічної діяльності в сфері дозвілля

Ресурси та специфіка реалізації технологій анімації дозвілля

Анімаційно-рекреаційні технології в сфері дозвілля (розважальні, рекреаційні, оздоровлення, відпочинку, профілактичні)

Технології анімаційної корекції та реабілітації

Постановка анімаційно-дозвіллевих програм в процесі соціально-педагогічної діяльності

Мистецтво та гра як засоби реалізації технологій анімації в сфері дозвілля

Змістовий модуль 2. Методичні засади анімаційної соціально-педагогічної діяльності в сфері дозвілля.

Реалізація анімаційної діяльності в різних закладах соціокультурного простору

Специфіка анімації сімейного дозвілля з різними типами сімей : технологізація та оптимізація

Анімаційно-дозвіллева діяльність у відкритому соціумі

Специфіка організації волонтерської діяльності в сфері анімації дозвілля

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи анімаційного підходу до соціально-педагогічної діяльності

Тема 1. Особливості розвитку анімаційного підходу до соціально-педагогічної діяльності в сфері дозвілля

Поняття анімації, анімаційної діяльності, генеза анімаційного підходу. Загальні та спеціальні соціально-педагогічні технології. Суб'єктні, середовищні, діяльні технології соціально-педагогічної діяльності. Особливості застосування технологій, що пов'язані зі специфікою дозвілля та анімаційної діяльності. Діагностування сфери дозвілля: проблеми та специфіка. Визначення мети технології як основа її ефективності. Етапи технологій анімаційної діяльності. Зворотні зв'язки, управління, вимірювання результатів діяльності. Технології розвитку соціальності, громадянської соціалізації, розвитку соціальної активності, формування здорового способу життя, усвідомленого батьківства, соціальної інтеграції осіб з обмеженими можливостями та інші

Тема 2 . Ресурси та специфіка реалізації технологій анімації дозвілля

Ресурсний підхід до планування та організації технологій анімації: матеріальні, технічні. технологічні, інтелектуальні, людські, інформаційні ресурси технологізації анімаційно-дозвіллевої діяльності. Ресурсоємність як характеристика технологій. Оптимізація використання ресурсів під час реалізації технологій анімації в сфері дозвілля.

Тема 3. Анімаційно-рекреаційні технології в сфері дозвілля (розважальні, рекреаційні, оздоровлення, відпочинку, профілактичні)

Рекреація як процес відновлення фізичних і психічних ресурсів людини. Можливості використання технологій рекреації в анімаційно-дозвіллевій діяльності соціального педагога. Планування та реалізація технологій оздоровлення й відпочинку. Розваги в сфері дозвілля та анімації. Розважальна функція дозвілля. Туристична анімація, подієвий туризм. Музейна педагогіка в системі анімації дозвілля. Екскурсійне обслуговування: нетрадиційний підхід. Парки в системі анімації

Тема 4 Технології анімаційної корекції та реабілітації

Можливості анімаційної діяльності за для корекції та реабілітації соціально-педагогічних проблем. Особливості організації анімації з адиктивною поведінкою, людьми з особливими

потребами, мігрантами, дітьми, що позбавлені батьківського піклування, національними меншинами та іншими.

Тема 5 Постановка анімаційно-дозвіллевих програм в процесі соціально-педагогічної діяльності

Анімаційно-дозвіллеві програми як провідна форма організації анімації в сфері дозвілля. Специфіка розробки програм залежно від контингенту, місця проведення, масштабності, наявності ресурсів. Основні структурні елементи програми, постановний план, сценарні ходи, драматургічна основа. Режисерські та акторські основи анімаційних програм. Реалізація програм анімаційно-дозвіллевої діяльності у роботі соціального педагога з різними соціальними суб'єктами.

Тема 6 Мистецтво та гра як засоби реалізації технологій анімації в сфері дозвілля

Мистецтво як засіб анімаційної діяльності. Основні напрями використання мистецтва в процесі соціально-педагогічної діяльності, зокрема її анімаційного напрямку. Спеціальні можливості використання мистецтва в анімації дозвілля. Гра як засіб анімації. Можливості ігрової діяльності для активізації дозвілля. Види ігор, їх використання з метою одухотворення дозвілля та активізації соціального розвитку особистості. Потенціал народної художньої творчості в соціально-педагогічній діяльності, аматорське самодіяльне мистецтво як засіб анімації. Масові форми анімаційної діяльності як засіб активізації різних груп населення та формування громадської свідомості. Стріт-арт, флеш-моб, хода, карнавал та маскарад як масові видовища тощо. Режисерські основи масових форм організації анімаційної діяльності. Особливості залучення суб'єктів діяльності до масових форм роботи.

Театральне мистецтво як засіб соціального виховання та анімаційної діяльності. Музична педагогіка як засіб соціального виховання та реалізації анімаційної діяльності. Хореографія як засіб анімаційної діяльності соціального педагога. Поняття арттерапії, види та форми. Напрями використання арттерапії в анімаційній діяльності. Застосування арттерапії в технологіях анімаційно-дозвіллевої діяльності з різними соціальними суб'єктами.

Змістовий модуль 2. Методичні засади анімаційної соціально-педагогічної діяльності в сфері дозвілля.

Тема 1. Реалізація анімаційної діяльності в різних закладах соціокультурного простору

Дозвіллева діяльність освітніх установ (школі, ВНЗ, ПТНЗ, інтернатах). Специфіка дозвілля залежно від типу навчального закладу. Дозвілля як засіб соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти. Запровадження анімації в дозвіллі освітніх закладів.

Організація анімації в центрах дозвілля, клубах, таборах, дитячих та юнацьких центрах творчості. Напрями та форми анімації в спеціалізованих установах.

Анімаційна діяльність в музеях та бібліотеках. Організація дозвілля засобами анімації на виробництві.

Тема 2 Специфіка анімації сімейного дозвілля з різними типами сімей : технологізація та оптимізація

Основні підходи до створення анімаційного сімейного соціально-виховного середовища.

Специфіка підтримання сімейних традицій у сфері анімації дозвілля. Розважально-рекреаційні програми сімейного дозвілля. Створення ініціативних сімейних груп для залучення до анімаційної діяльності.

Реалізація сімейних анімаційно-дозвіллевих ініціатив у локальному соціальному середовищі.

Можливості технологізації сімейної анімації дозвілля в багатодітних та однодітних сім'ях. Анімація дозвілля неповних сімей. Завдання анімації кризових та проблемних сімей.

Тема 3 Анімаційно-дозвіллева діяльність у відкритому соціумі

Характеристики соціального простору з метою організації дозвілля та анімації. Умови розробки та реалізації технологій анімації у відкритому соціальному просторі. Анімація в

туристичних та паркових комплексах як відкритих соціальних осередках. Специфіка реалізації анімації за місцем проживання. Анімація в селі, як специфічному соціумі.

Тема 4 Специфіка організації волонтерської діяльності в сфері анімації дозвілля

Волонтерський ресурс соціально-педагогічної анімації в сфері дозвілля. Планування та реалізація волонтерської діяльності для здійснення анімації.

Залучення та мотивація волонтерів. Основні методи і форми волонтерської діяльності в сфері анімації дозвілля.

Створення та активізація діяльності волонтерської анімаційної групи з метою реалізації соціально-виховних завдань.

3. Основна рекомендована література

1. Волик Л. Анімація як нове явище вітчизняної педагогічної науки // Л.Волик / Шлях освіти. — 2009. — № 1. — С. 6-9.
2. Лесина Т. М. Соціально-педагогічні умови стимулювання майбутніх соціальних педагогів до анімаційної діяльності : Дис... канд. наук: 13.00.05 - 2009. — 253 с.
3. Максимовская Н. А. Анимация в сфере досуга как механизм социального воспитания / Н. А. Максимовская // European Applied Sciences (Stuttgart). — 2013. — № 2. — Р. 94–97.
4. Максимовська Н. О. Активізація соціально-виховного потенціалу регіонального соціокультурного простору в процесі анімаційної діяльності / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2012. — Вип. 37. — С. 249–260.
5. Максимовська Н. О. Анімаційна діяльність як соціально-педагогічна інновація / Н. О. Максимовська // Zamojske Studia I Materialy. Ser. Pedagogika. — 2013. — Т. 15, zeszyt 1. — Р. 157–164.
6. Максимовська Н. О. Анімаційна стратегія вдосконалення соціально-виховного середовища закладу вищої освіти культурно-мистецького профілю в контексті Болонської системи / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / відп. ред. В. М. Шейко. — Харків, 2013. — Вип. 40 : (спецвип.). — С. 189–199.
7. Максимовська Н. О. Анімаційне соціально-виховне середовище ВНЗ як простір соціального розвитку студентської молоді / Н. О. Максимовська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. — Запоріжжя, 2013. — Вип. 33. — С. 606–611.
8. Максимовська Н. О. Анімаційний підхід до соціально-педагогічної діяльності зі студентською молоддю у позанавчальний час / Н. О. Максимовська // Наук. зап. Сер. Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. — Ніжин, 2014. — № 3. — С. 96–100.
9. Максимовська Н. О. Анімація в сучасних зарубіжних дослідженнях: соціально-виховний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2013. — Вип. 41. — С. 261–269.
10. Максимовська Н. О. Анімація в сфері дозвілля як напрям соціально-педагогічної діяльності / Н. О. Максимовська // Соц. педагогіка: теорія і практика. — 2011. — № 1. — С. 19–26.
11. Максимовська Н. О. Анімація дозвілля як засіб соціального розвитку особистості в соціумі, що глобалізується / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2011. — Вип. 35. — С. 268–278.
12. Максимовська Н. О. Наукові засади розвитку соціальної педагогіки дозвілля / Н. О. Максимовська // Освіта та педагогічні науки. — 2012. — № 5/6. — С. 37–42.
13. Максимовська Н. О. Соціально-педагогічна підтримка особистості в інформаційному соціумі / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2009. — Вип. 28. — С. 175–182.
14. Максимовська Н. О. Соціально-педагогічна сутність дозвілля: методологічний аналіз / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2010. — Вип. 32. — С. 263–270.
15. Максимовська Н. О. Специфіка анімації дозвілля молоді: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. / Ін-т проблем виховання. — Кам'янець-Подільський, 2011. — Вип. 15, кн 2. — С. 316–324.
16. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісн. Харків. держ. акад. культури : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Шейка. — Харків, 2010. — Вип. 33. — С. 264–272.
17. Мамбеков Е.Б. Организация досуга в'o Франции: анима-ционная модель. - Дис... канд. пед. наук:

13.00.05. - СПб., 1992.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку. Передбачено поточний контроль знань аспірантів у формі усного опитування, виступу з рефератами, перевірки конспектів, якості виконання завдань самостійної роботи, а також модульний контроль у формі тестування.

5. Засоби діагностики успішності навчання.

Шкала оцінювання знань:

90-100 балів — відмінно (A);

82-89 балів — дуже добре (B);

74-81 балів — добре (C);

64-73 бали — задовільно (D);

60-63 бали — достатньо (E)

35-59 балів — незадовільно з можливістю повторного складання (FX);

1-34 бали — незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F).